

Skovdyrkeren

Nr. 6
August 2011

Green Product A/S

Global G.A.P.

Afsætning

Green Product afsætter hvert år 1 mio. juletræer for Skovdyrkerforeningernes medlemmer

I 1995 grundlagde 4 skovdyrkerforeninger selskabet Green Product A/S - eller GP, som det hedder i daglig tale. I dag ejer alle 7 skovdyrkerforeninger GP i fællesskab, og selskabet er landets største eksportør af juletræer.

For 16 år siden var skovejer og juletræsproducent Søren Overgaard, Them, formand for Skovdyrkerforeningen Østjylland. Han var drivkraften bag opbygningen af GP i samarbejde med foreningerne Midtjylland, Nord-Østjylland og Fyn. Senere har den nuværende formand, Torben Bille Brahe, som også er formand for De Danske Skovdyrkerforeninger, været aktiv for at få de sidste 3 foreninger med i samarbejdet, hvilket nu er en realitet.

GP's opgave var dengang som nu at stå for eksporten af Skovdyrkernes juletræer og klippegrønt. Grundlaget er produktionen hos Skovdyrkerforeningernes mere end 5.000 medlemmer, der hvert år producerer mellem 1 og 1½ mio. juletræer og op mod 5000 tons klippegrønt. En anselig mængde, som det kræver stor markedsindsigt at afsætte på det europæiske marked - til de rigtige priser og med sikkerhed for betalingen.

Det er opgaven for GP og dets direktør, Jens Dalgas, der har været med siden firmaets start i 1995, og som siden sidste år har haft hjælp af eksportchef Thomas Heydenreich. Bogholderi og administration har alle år været varetaget af Sonja Thomsen fra Skovdyrkerforeningen Østjylland.

Selskabskonstruktionen er speciel. Kun de nævnte to personer er ansat direkte i GP, mens langt det meste af arbejdet med opkøb og produktion af træerne ude

I foråret var det tyske fagtidsskrift Nadel Journal på besøg i Danmark, og det blev til en længere artikel om Green Product fra selskabets grundlæggelse over den særlige organisation til fremtidens marked for juletræer. "Vi grundlagde GP, fordi mange af skovdyrkerforeningernes medlemmer producerer juletræer og klippegrønt, og fordi vi kunne se, at det danske udbud i de kommende år ville stige meget. Derfor var det vigtigt selv at etablere et eksportselskab. GP giver medlemmerne en sikkerhed for, at deres foreninger kan afsætte træerne," sagde Søren Overgaard til det tyske tidsskrift. Foto: Per Hilbert

hos medlemmerne udføres af skovfogederne i de lokale skovdyrkerforeninger. De lokale skovfogeder, der er involveret i juletræsælget, er organiseret i to salgsgupper på tværs af foreningerne – en for juletræer og en for klippegrønt. Det giver en fleksibel organisation, hvor mandskabsforbruget hen over året kan variere betydeligt, og hvor de involverede skovfogeder kan arbejde med andre opgaver i foreningerne, når de ikke er optaget af juletræerne og grøntet.

En vigtig viden for skovfogederne

En af GP's opgaver er at rådgive foreningerne om markedssituationen generelt og de forskellige krav på de

specifikke markeder. I salgsgupperne kan foreningernes skovfogeder og GP gensidigt orientere hinanden om udviklingen i markedet og hos medlemmerne. Skovfogederne er forbindelsesleddet mellem GP og producenterne. Og markedsinformationerne bruger skovfogederne, når de rådgiver medlemmerne om indkøb af planter, planteafstande, gødsning, indsats med pesticider, omdriftsaldre og salgstidspunkter.

Ved sæsonens start varetager skovfogederne opmærkning og kvalitetskontrol i tæt samarbejde med GP. På den måde sikres en ensartet og høj kvalitet på trods af, at træerne kommer fra mange forskellige medlemmer. På fire travle uger bliver der skovet, pakket og afhentet 1 mio. juletræer, fordelt på over 10.000 paller - klar til levering til 120 juletræskunder i 18 europæiske lande.

”Der er stor forskel på leveringerne til London og München, og når skovfogederne ved det, kan de rådgive medlemmerne mere præcist,” siger Søren Overgaard, der, selv om han formelt har været pensioneret i et par år, stadig fungerer som konsulent for GP på grund af sit store kendskab til den europæiske juletræsbranche.

Fortjeneste til foreninger og medlemmerne

GP’s udenlandske kunder består både af små handlende og af grossister, kæder og havecentre, og derved bliver risikoen spredt. GP er med sit ejerskab og opbygning et udsædvanligt selskab i en branche, hvor mange af de store eksportører selv ejer de fleste af de træer, de afsætter.

GP har gennem årene opbygget en egenkapital, så man kan dække af for tab på enkeltkunder (tab, der i øvrigt har været ganske små). Man sørger naturligvis løbende for at opnå de bedst mulige priser, men kun en mindre del af fortjenesten forbliver i GP. Det meste af fortjenesten går tilbage til foreningerne, der derved har mulighed for at give medlemmerne den bedst mulige afregning.

Direktør Jens Dalgas ser det stadig som GP’s hovedopgave at sælge træerne bedst muligt og samtidig at give de udenlandske kunder den rigtige betjening: ”Det er vort mål at være en troværdig partner. Vi rådgiver foreningerne sådan, at de kan hjælpe medlemmerne med at producere en førsteklasses kvalitet, og vi forsøger altid at levere den aftalte vare. Derfor er vi nok heller ikke de billigste på markedet, kvalitet har nu engang sin pris.” Med denne filosofi er firmaet kommet langt. Selskabet er som nævnt den største eksportør af dansk producerede træer og klippegrønt.

Fremtidens juletræsmarked

Også fremtidens marked bliver der taget hånd om i GP. ”Vi ved alle, at der kommer en større produktion om fire eller fem år, men ingen ved endnu, hvor stor den eventuelt bliver,” siger Jens Dalgas og ser roligt på fremtiden.

GP forbereder sig på situationen ved at åbne nye markeder, blandt andet i Østeuropa.

”Vi tror ligesom andre, at Østeuropa vil aftage flere træer, men disse års meget høje prisniveau gør det svært at sælge store mængder på det østeuropæiske marked.” Jens Dalgas mener, at dette marked først rigtigt vil få betydning, når den stigende produktion har stabiliseret priserne. Han henviser til nordmannsgranens historie i Tyskland, hvor blågranen først blev fortrængt, da nordmannsgranen kom ned i pris på grund af et stort udbud. ”Med dagens priser tror jeg ikke, at vi kan erobre det østeuropæiske marked.”

Der er også andre forhold, som man må tage med i beregningen. Europas befolkninger bliver ældre, og sætter færre børn i verden. Denne demografiske udvikling vil trække i den anden retning.

Alligevel anbefaler Jens Dalgas producenterne at plante juletræer – helst så vi får en jævn og balanceret udvidelse af produktionen. ”Egentlig skulle vi altid have lige præcis for lidt træer, så kan vi holde priserne stabilt oppe”, siger Jens Dalgas, som er sikker på, at GP også er en dominerende spiller i markedet om både 5 og 10 år.

Per Hilbert (phi@skovdyrkerne.dk)

En ny politik for skovene

Skovpolitisk Udvalg har afsluttet sit arbejde og afleveret sine forslag til politikerne. Resultatet peger i den rigtige retning, men vi skal nok ikke glæde os for tidligt. Mange af forslagene kan få en vanskelig gang gennem det politiske system – især de forslag, der kræver statslig finansiering.

Onsdag den 22. juni afleverede Skovpolitisk Udvalg sin rapport om fremtidens skov til miljøminister Karen Ellemann. Det skete ved en "skovtur" på Christiansborg, hvor udvalget i dagens anledning flyttede skoven indenfor. Her ses miljøministeren og formanden for Skovpolitisk Udvalg Erik Bisgaard Madsen. Foto: Anne-Lene Riber

Udvalget bestod af repræsentanter for erhvervet, herunder Skovforeningen, Skovdyrkerforeningerne og Hedeselskabet, Landbrug og Fødevarer, Kommunernes Landsforening, og en række grønne foreninger samt vores forskningsinstitutioner. Naturstyrelsen deltog også og var sekretær for udvalget.

Baggrunden for udvalget var egentlig, at den forrige miljøminister med et pennestrøg fjernede samtlige tilskud og incitament i skovbruget – med henvisning til, at der var tale om erhvervstilskud. Det drejede sig om alle tilskud til forskning, produktudvikling og rådgivning samt tilskuddene til grønne driftsplaner, erstatning af

nåletræbevoksninger med løvtræ, publikumsfaciliteter m.v. Ved fjernelsen gav han dog et løfte om, at et udvalg skulle se på hele området og revurdere behovet og prioriteringen. Det er det, der nu er sket.

Udvalgets forslag skal efterfølgende til politisk behandling. Og de forslag, der koster penge, skal desuden finde nåde for finansministerens kolde blik. Herunder følger et udpluk af udvalgets anbefalinger:

- En øget skovrejsningsindsats, med særligt fokus på skovfattige egne
- Nedsættelse af mindstegrænsen for skovrejsning fra 5 til 2 ha
- Mulighed for etablering af særlige energiskove på landbrugsjord med hektarstøtte (alle træarter)
- At skovejere på sigt bliver betalt for den kulstofbinding, der sker, når træerne vokser
- En styrkelse af forskningen i bæredygtig produktion og optimal udnyttelse af træet
- Et program til fremme af anvendelsen af træ i byggeriet
- At de små varmeværker får frit brændselsvalg – og derved kan erstatte naturgas med flis
- En genoptagelse af tilskuddene til grønne driftsplaner
- En genoptagelse af et system til rådgivning af de mange mindre skovejere
- En nøjere registrering af naturmæssigt særlig værdifulde arealer i skovene (§25-skov)
- En tilskuds- eller licitationsordning med henblik på betaling af ejerne for beskyttelse af de nævnte særlige værdifulde naturarealer
- En særlig indsats for vigtige arter i skovens økosystem, arter som er truede af tilbagegang
- Udvikling af metoder til at værdisætte de gratis ydelser, som skovene leverer samt yderligere analyser af skovens økonomiske bæredygtighed
- Etablering af en hugstudligningsordning (en 'skovkontoordning' efter svensk forbillede)
- Nedsættelse af en arbejdsgruppe, der skal udarbejde et stormfaldsberedskab

Et vanskeligt udvalgsarbejde

Udvalget fik et kort og hektisk liv, og vilkårene for dets arbejde var vanskelige fra begyndelsen. For det første var det en udtalt forudsætning, at udvalget ikke måtte komme med forslag, der ville belaste Miljøministeriets budget (dette kunne man dog ikke overholde). For det andet medtages der i slutrapporten kun forslag, som hele udvalget kunne nikke til. Det betød, at hvert eneste medlem af udvalget havde vetoret på alle områder. Disse vilkår begrænsede både ambitioner og kreativitet.

Endelig var den tilmålte tid knap og sekretariatsressourcerne begrænsede. Det betød, at der ikke kunne laves grundige baggrundsanalyser – hverken af skovbrugserhvervets økonomiske vilkår, eller af et af de store stridspunkter i den offentlige debat: Skovens biodiversitet.

Udvalgsarbejdet blev også turbulent fordi Friluftsrådets repræsentant udvandrede, da han ikke kunne få tilslutning til en yderligere udvidelse af publikums færdselsret. Friluftsrådet ville have lovfæstet retten til at færdes i de bevoksninger, der ligger langs med skovens veje og stier.

Et vidtgående forslag

På falderebet forsøgte man i udvalget at komme et skridt videre med et forslag om en generel skærpelse af kravene til biodiversitet i alle skove – mod en generel fjernelse af ejendomsskatten på skov. Der kunne dog ikke skabes enighed om et sådant forslag i udvalget.

Det var glædeligt, at alle repræsentanter for erhvervs- og produktionssiden i udvalget stod sammen gennem hele forløbet. Men vi havde ønsket, at man var kommet videre med en forbedring af skovbrugets rammevilkår, samt klarere retningslinier til sikring af biodiversiteten i skovene. Angående det sidste har de rationelle svenskere været betydelig dygtigere, end vi har været her i landet (se artiklen på side 8-9 om besøget hos SCA). De mange forslags skæbne afgøres til efteråret, når Folketinget samles igen, og i realiteten formodentlig først efter det kommende valg.

Per Hilbert (phi@skovdyrkerne.dk)

Lene Rosenberg Pedersen (lrp@skovdyrkerne.dk)

Fra de uendelige sve

En uge før midsummer holdt den danske afdeling af foreningen for naturnært skovbrug, ProSilva, en to-dages ekskursion til svensk skovbrug. Nærmere bestemt til SCA's skove i Jämtland – 350 km nord for Stockholm.

SCA (Svenska Cellulosa Aktiebolaget) er Europas største private skovejere med 2,6 mio. ha skov! Skoven ligger fordelt over en 1000 km lang strækning fra Mellemsverige og helt op til Nordland, hvor samerne har deres rener gående i selskabets skove.

Skovene er certificeret under ISO og FSC, og man har planer om desuden at tilslutte sig en PEFC-certificering. Dels for at få bedre markedsadgang ved afsætningen af skovens produkter, dels for ikke at være i lommen på en enkelt certificeringsaktør.

Temaet for ekskursionen var balancen mellem produktion og naturhensyn i et stort, certificeret svensk skovbrug. Der har i pressen i den seneste tid været en del kritik af bl.a. SCA's skovbrug. Kritikken gælder også en anden svensk koncern, Stora Enso, og endog statens eget skovbrug, Sveaskog. Og man har kritiseret FSC for ikke at reagere. Således er den svenske naturfredningsforening trådt ud af FSC's bestyrelse.

Den svenske Skovstyrelse kritiseres også for ikke at gribe ind, efter at Styrelsens egen statistik har vist, at 37% af samtlige renafdrifter i Sverige ikke lever op til lovens krav om naturhensyn. Det drejer sig først og fremmest om, at man ikke respekterer nøglebiotoper, det vil sige områder med særlige naturværdier, især gamle træer.

Produktion

Ud af SCA's 2,6 mio. ha betragtes de 2 mio. som produktiv skov. Tilvæksten i skovene ligger på 6 mio. kubikmeter, hvoraf man hugger 4,7 mio. kubikmeter. Heraf kommer 16% fra tyndinger og 84% fra renafdrifter. Der renafdrives omkring 20.000 ha om året.

Ud over sin egen hugst indkøber man yderligere træ fra andre private skove i området, således at man i alt disponerer over omkring 7 mio. kubikmeter på årsbasis. Til sammenligning kan anføres, at den samlede hugst i Danmark udgør omkring 1,8 mio. kubikmeter.

Træet anvendes i koncernens 9 savværker, 5 papirfabrikker, 2 pelletsfabrikker og en massafabrik, alle beliggende i den nordlige del af Sverige. I virkeligheden opfatter SCA sig først og fremmest som en producent af papir, bleer og hygiejnebind. Skovene leverer blot råvaren. Den samlede omsætning er på 110 milliarder SEK, hvoraf skovens andel er 17 milliarder SEK. Det er bare så stort.

nske skove

Hovedparten af skovene er bevokset med de naturlige træarter i området, skovfyr, gran og birk. Løvtræet udgør 14% af det skovede, og man ønsker at øge denne andel. Fyrren bliver voldsomt bidt af elg i kulturfasen, hvorfor man har mindsket plantninger af skovfyr betydeligt.

Med det formål at øge produktionen, har man til gengæld fra 1970'erne og frem tilplantet store arealer med contortafyr, som nu dækker 300.000 ha. Strategien er at øge denne andel yderligere. Contortaaen vokser i gennemsnit 40% bedre end skovfyrren, og den efterstræbes ikke nær så voldsomt af elg og andre skadedyr. De grønne organisationer ser ikke positivt på denne satsning, men den er accepteret af det politiske system, og til en vis grad reguleret i den svenske skovlov.

Men overalt er det svenske skovbrug præget af et ønske om at øge produktionen. Det gør man først og fremmest ved at anvende forædlede planter med højere vækst, men også ved gødsning, afvanding og tynding til tiden.

Mange kræfter bliver brugt på rådgivning af de private ejere i optimal drift, blandt andet gennem kampagnen 'Kraftsamling Skog'. Skovbruget er en meget vigtig del af svensk økonomi, og skovbrugserhvervet har politisk forståelse og medvind.

Naturhensyn

I forhold til dansk skovlovgivning er den svenske relativ restriktiv. Som nævnt reguleres træartsvalget i et vist omfang, enhver renafdrift kræver en hugsttilladelse, der må ikke anvendes pesticider, og man har mere gennemarbejdede systemer vedrørende naturbeskyttelse.

Øverst på listen står reservater og urørt skov. På hele SCA's skovareal er der udarbejdet økologiske landskabsplaner, og det har resulteret i afsætning af 130.000 ha (5%) til dette formål. I den overordnede planlægning bliver der desuden udpeget såkaldte 'hensynsområder' i den produktive skov, hvor der er mange naturværdier, og hvor behandlingen skal være mere skånsom.

Der sker desuden en markgennemgang af arealer, der skal renafdrives. Her udpeges mindre såkaldte 'hensynsflader' som også spares, blandt andet kantzoner langs vandløb, moser m.v. Alle de planlagte hensyn er indlagt på de elektroniske kort, som anvendes ved skovningerne.

Endelig skal maskinførerne tage en række detailhensyn under selve arbejdet i skoven. Det drejer sig om at spare værdifulde enkelttræer, trægrupper af løvtræ m.v., samt afsætning af såkaldte højstubbe, hvor træerne afskæres i fx 5 meters højde og den høje stub efterlades til insekter, spætter m.v.

På trods af de mange hensyn, som er indarbejdet i både planlægning og udførelse, sker der fejl – som så giver anledning til kritik. Men det generelle indtryk er professionalisme og en rationel, systematisk tilgang til skovdriften – med henblik på at kombinere den for samfundet vigtige produktion med et hensyn til naturen, der sikrer en opretholdelse eller forbedring af biodiversiteten. Vi kunne nok lære et og andet ved at skæve til den svenske model.

*Per Hilbert (phi@skovdyrkerne.dk)
Ulrik Nielsen (uni@skovdyrkerne.dk)*

Certificering af juletræer og grønt - en sikkerhed for afsætning?

Certificering af juletræs- og pyntegrøntsproduktionen kan fremover vise sig at blive en vigtig parameter for afsætningen. Skovdyrkerne har mulighed for at optage nye producenter i en certificeret gruppe under ordningen Global G.A.P.

Global G.A.P. er en frivillig certificeringsstandard, der oprindeligt er lavet til at sikre forbrugerne dokumentation og sporbarhed i produktionen af landbrugsvarer og grøntsager. En række kæder i dagligvarebranchen kræver således af deres leverandører, at de indretter deres produktion efter reglerne i Global G.A.P. Systemet anvendes i mere end 80 lande verden over.

Da man ledte efter et velegnet system til certificering af juletræsproduktionen, var det derfor naturligt at anvende det gennemprøvede Global G.A.P. system, og de første danske juletræsproducenter er nu kommet med i ordningen.

Global G.A.P. certificering medfører principielt ikke ændringer i den måde, man dyrker sine juletræer og sit pyntegrønt på. Global G.A.P. indeholder ingen krav til reduceret gødnings- eller kemiforbrug, men det kræver, at man dokumenterer hvad man gør, og at man kan argumentere for de tiltag man laver.

Global G.A.P. – dokumentation og argumentation

Global G.A.P. betyder, at man skal kunne dokumentere 'godt landmandskab' - her i juletræerne. (G.A.P. står for 'good agricultural practice').

Populært sagt er certificeringen helt overvejende et spørgsmål om at dokumentere, at gældende lovgivning overholdes.

Det gælder fx reglerne om sprøjtejournal, gødningsregnskab, arbejdspladsvurdering (APV), opbevaring af kemikalier og gødning, sprøjtebevis/-certifikat, truckcertifikat m.m.), hensyn til beskyttet natur, affaldshåndtering o. lign.

Men herudover skal man desuden kunne argumentere for en række forhold i driften. Her er der nogle enkelte målsætninger, der skal overholdes.

Det gælder behovsvurdering før igangsætning af plantebeskyttelse, risikoanalyse af medarbejdernes sikkerhed og sundhed, skiltning (miljø og sikkerhed), registrering af tiltag i forbindelse med naturbeskyttelse, personale-datablade, behandling af klager, samt sporbarhed.

Det er fx en målsætning at renholdelse og skadedyrsbekæmpelse reduceres, så behandling kun foretages, når der er konstateret et behov. Der skal altid være konstateret et problem før behandling.

Global G.A.P. har samme slogan som den dyrkningsform, der hedder Integreret Produktion, nemlig: 'Så lidt som muligt - så meget som nødvendigt'.

Torben Bøndergaard fra Kibæk er et af de medlemmer af Skovdyrkerne, der har valgt at certificere sine juletræer nu. "Jeg bliver Global G.A.P. certificeret fordi det vil ruste min produktion og afsætning i fremtiden. Med en Global G.A.P. certificering kan jeg som producent sende et signal til markedet om professionel og ensartet produktion der opfylder lovgivningen. Certificering er en måde at opfylde behov og krav i forhold til opkøbere, detailkunder og miljø. Mange andre dagligvarer – fx indenfor frugt og grønt – er allerede certificeret, så det er kun naturligt, at det går samme vej for juletræerne." Foto: Rasmus Fejer Nielsen

Registreringer

Grundlæggende er der en række ting, som skal være på plads og som skal kunne dokumenteres, hvis man ønsker at indgå i en certificering. Der stilles ikke krav til, hvordan dokumentationsmaterialet skal se ud – kun til *hvad* det skal indeholde. Skovdyrkernes tilgang er at gøre certificeringen så enkel og jordnær som muligt. Derfor tages der afsæt i den enkelte producents egne registreringsmetoder, hvis de er fyldestgørende. Har producenten ikke selv et system, har Skovdyrkerne udviklet et, med bl.a.:

- Markkort
- Registreringer af anvendelsen af hjælpestoffer
- Arbejdsmiljø og sikkerhed
- Naturhensyn i området
- Mærkerapporter for solgte træer

Ved certificering skal man kunne dokumentere, at kontrolpunkterne i Global G.A.P. overholdes. Derfor er man nødt til at gennemgå hele sin bedrift og produktion for at få tingene systematiseret og få indarbejdet nogle rutiner.

Gruppecertificering

Global G.A.P. ordningen udmærker sig desuden ved muligheden for gruppecertificering, som er billigere for producenten. Følgende tre faktorer er afgørende for prisen for certificeringen:

1. Hvor godt man har styr på sin produktion
2. Hvor mange der er med i gruppen
3. Hvor mange hektar/ejendomme man har

Jo bedre og tydeligere man har registreret sin drift, desto nemmere og hurtigere er det at gennemgå for kontrollør og auditor (og dermed færre timer på fakturaen). Jo flere medlemmer gruppen har, jo flere er der at fordele fællesomkostningerne på. Og jo flere hektar/ejendomme man har, desto mere skal der gennemgås, men det er dog kun en lille del af omkostningerne, der er direkte afhængige af arealets størrelse.

Deltagelse i gruppen giver desuden mulighed for at udveksle erfaringer med andre producenter om dyrknings-tiltag, systematik og metoder i arbejdet med Global G.A.P. Sparring med andre i gruppen giver synergi.

Hvad får man ud af det?

Certificering af produktionen skal i høj grad ses som en investering i afsætningsikkerhed. Juletræsmarkedet ændrer sig, og en certificeret produktion vil fremover kunne være en af de faktorer, der sikrer afsætningen til de rigtige kunder. Jo – det er en kendsgerning, at der bliver flere træer på markedet om få år, og det forventes, at i den situation vil certificerede træer være lettere at afsætte.

Derudover bliver man jo som producent tvunget til at systematisere sin registrering af dyrkningstiltag. Som en sidegevinst ved certificeringen får man derved en bedre indsigt i sin produktion, hvilket kan resultere i en effektivisering af arbejdsgange, mindre spild og en bedre produktionsstyring. Altsammen noget, som i sidste ende bidrager positivt til den økonomiske bundlinie.

Desuden bliver det mere synligt for eventuelle medarbejdere, hvordan tingene hænger sammen, og det bliver nemmere for nye medarbejdere at komme ind i arbejdet.

Certificering nu eller senere?

Nogle vil argumentere for, at man kan vente med at foretage en certificering til markedet kræver det, og man er sikret en merpris. Certificering af juletræsproduktion er imidlertid i vidt omfang et spørgsmål om at være forberedt, så man har en fordel den dag, der er flere træer på markedet. Vi må forudse, at de store kæder ender med at blive den dominerende aftager af juletræer, og de vil med stor sikkerhed forlange en certificering. Med Global G.A.P. kan vi komme et skridt foran de andre producenter i Europa.

Hvis certificerede træer skal have en funktion som "af-sætningsforsikring" i en fremtid med flere træer på markedet, så skal ordningen være indarbejdet til den tid, og det gøres ved at få certificerede træer på markedet allerede nu. Herudover mener vi, at investeringen i at foretage en certificering for mange mere eller mindre vil tjene sig hjem i form af en optimeret dyrkning og planlægning af produktionen.

Skovdyrkerforeningen Østjylland (soj@skovdyrkerne.dk)

Hvordan kommer jeg igang?

Hvis du er interesseret i at vide mere om certificering og dine muligheder for at få din produktion certificeret, så kontakt din lokale Skovdyrkerforening. Vi kan tilbyde dig en gennemgang af din produktion og fortælle dig, hvor du står i forhold til en evt. certificering. Beslutter du dig for en certificering, hjælper vi dig gennem processen.

Kontrol

I Global G.A.P.-gruppen skal der udføres intern kontrol hos alle medlemmer én gang årligt. Hos Skovdyrkerne forestår en skovfoged denne opgave. Den interne kontrollør skal desuden stå for gruppens administration overfor Global G.A.P., herunder udarbejde

en kvalitetshåndbog for gruppens dokumentstyring, afvigelses- og klagehåndtering. Den interne kontrollør skal også kunne dokumentere uddannelse og træning.

Herudover kommer en ekstern auditor (kontrollør) på besøg én gang årligt hos et udvalg af gruppemedlemmer-

ne. Systemet er således designet til, at eventuelle afvigelser (overtrædelser) skal fanges af den interne kontrollør, inden den eksterne auditor kommer på besøg. Den interne kontrollør har således pligt til at pålægge sanktioner overfor gruppemedlemmer, som ikke overholder standarden.

Afsætning af juletræer og pyntegrønt

Skovdyrkerne og Green Product A/S har været på salgsturné. Det handler om afsætning og om at styrke de personlige relationer hos eksisterende og nye kunder.

Salgsturné

Green Product - GP - og skovfogeder fra de lokale foreninger besøger hvert år mulige kunder (grossister) i Europa. Kundebesøg i Tyskland, Frankrig, Polen, Holland, Belgien og Sverige handler om at bevare og skabe personlige relationer, og er ikke mindst vigtigt som op-søgende salg og sondering af markedet. Interessen er der, og vi har kontakt til flere potentielle kundeemner. "Som den direkte vej til et stort netværk af producenter har vi et stærkt udgangspunkt og kan igen i år øge afsætningen", fortæller eksportchef Thomas Heydenreich. For kunderne er det vigtigste salgsargument til at forstå.

Kvalitetsvarer og effektiv salgsorganisation

Skovdyrkerforeningens medlemmer er generelt dygtige til at producere kvalitetsjuletræer – de fleste investerer i produktionen undervejs og kvaliteten er derfor over gennemsnittet. Årsagen er bundklipping, gødskning og i det hele taget en ordentlig kulturpleje. "Det betyder naturligvis også, at varerne skal afregnes over gennemsnittet - og det véd vores kunder i Europa godt", konstaterer Thomas Heydenreich.

GP er fleksibel - et tydeligt faktum i en organisation, der vokser fra beskæftigelse af to salgsmedarbejdere i lavsæsonen til op mod 2.500 mennesker i højsæsonen – når kræfterne fra producenter, skovfogeder og entreprenører forenes. GP er den eneste organisation i branchen, der har det setup, og det giver få omkostninger i lavsæ-

sonen, men stadig kort respons og effektiv fremvisning, når kunderne stemmer dørklokken.

Forventninger til 2011

Det er fortsat positivt at dyrke nordmannsgran. Der er god efterspørgsel på mellemstørrelser og større træer. På trods af høje priser sælger nordmannsgran fortsat bedst. Generelt set køber slutforbrugeren gerne en 3. sorterings nordmannsgran frem for en pæn rødgran til det halve. Eneste "men" er, at presset på de mindre træer øges som følge af voksende udbud og så vil der være stigende priser på transporten som følge af et større olietillæg. Omfanget af frostskafer dette forår har været betydeligt, men kun i de helt unge træer, så effekten vil først påvirke udbuddet af nordmannsgran om nogle år.

Også klippegrøntet ser fortsat ud til at være i bedring og er mere i balance end tidligere år. Faldende udbud af klippegrønt betyder bedre afsætning til svagt stigende priser.

Branchen investerer

Tyskland er og bliver hovedmarkedet. Men der er også forventning om en større afsætning i Frankrig, Sverige og Polen, hvor afsætningen af nordmannsgran er voksende. En udpræget tendens er, at kunderne for alvor investerer i bedre pladser, læseforhold og intern logistik. Tegn på en øget professionalisme, men også en branche der rustet sig til en fremtid med øget konkurrence. Der er anlagt store kulturanlæg i især Skotland, Tyskland og Frankrig – Men kulturerne har endnu ikke fuldt gen-

nemslag på markedet, og det fulde gennemslag forventes først fra 2013. De udenlandske producenter holder sig overvejende til produktion af træer op til 1,25 m pga. risici for frost og hagl. Men det bemærkes at produktionen udvikles ligesom produktions-know-how øges.

Rasmus Fejer Nielsen (rfn@skovdyrkerne.dk)

På billedet ses franske nordmannsgran. De udenlandske producenter producerer primært små træer, men de bliver gradvist bedre – også til de større træer. Foto: Rasmus Fejer Nielsen

Årets Skovdyrker

Hvert år uddeler skovdyrkerne en pris til en medarbejder, der har gjort en særlig bemærkelsesværdig indsats. I år har man valgt at hædre skovfoged Bent W. Nielsen, Skovdyrkerforeningen Østjylland. Bent har været ansat hos Skovdyrkerne i 27 år, og hans lange, seje indsats har sat sit præg på mange af skovene i Østjylland.

Fagligt respekteret, med et stort engagement og et sjældent 'drive'. En ægte skovdyrker i gammeldags forstand og en stadig inspirationskilde for de unge i skovdyrkerkredsen.

Bent bruger ikke for megen tid foran computeren, men er i stedet derude, hvor opgaverne ligger. Jordnær og handlingsorienteret - med et ligefremt og åbent forhold til skovejere. De bliver ikke præsenteret for et antal teoretiske alternativer, men Bent fortæller i stedet, hvad han mener er det rigtige at gøre i situationen. Enkel og praktisk. Bent kan det hele, men har i de senere år været specialiseret i klippegrøntet – ikke altid et let område. Men 'vi finder ud af det'.

Desuden en super kollega, et positivt og gemytligt menneske, der trives med det han gør. Og det mærkes. Tillykke fra De Danske Skovdyrkerforeninger.

Mød os på Langesø - stand 110/111

Torsdag den 18. august er der traditionen tro messe på Langesø. Her mødes juletræsproducenter med danske og udenlandske grossister og andre der leverer maskiner og materialer til branchen. Skovdyrkerne er – også traditionen tro – med på messen i tæt samarbejde med Green Product.

Få et spændende kig i vores showroom og se præsentation af nye produkter. Se de hjælpemidler, som kan sikre værdien i fremtiden for dine juletræer. På standen har vi også en lille workshop med lidt præsentation af forskellige måder, hvorpå man kan reparere et juletræ.

Få den rigtige rådgivning om juletræer og få en snak om salg af dine træer. Med et voksende udbud i fremtiden er det vigtigt at sikre afsætningen af dine træer allerede nu.

Du kan finde mere information på vores hjemmeside samt på **langesoe.dk**.

